

NAPOVED INTEGRALNE SERIJE:

S pametno integracijo do trajnostnega razvoja

V čedalje večji meri se soočamo z mnogoterimi, raznolikimi izzivi – od svetovnih do evropskih, slovenskih, lokalnih; od podnebnih sprememb do ekonomskih problemov.

Zato je nujen drugačen pogled na svet okrog nas, nov način razmišljanja in delovanja, preseganje kalupov...

Celosten pogled, ki nam bo pomagal, da elemente, ki jih že imamo, vidimo v novi luči, na drugačen in celosten način povežemo, prepletemo, stkemo – PAMETNO INTEGRIRAMO.

Drobce rešitev, ki bodo dobre za vse, imamo pred seboj, živimo z njimi – tu, v Sloveniji in Evropi.

Ker »nič ni tako praktično kot dobra teorija« (Lewin), predstavljamo NAČELA, po katerih je mogoče oblikovati nov, celosten konceptualen okvir; pravzaprav lahko vodijo do različnih teorij.

In ta načela nas lahko pripeljejo do TEORIJE INTEGRALNEGA RAZVOJA avtorjev Ronnieja Lessema in Alexandra Schiefferja.

Praktični primeri njene uporabe z odličnimi praksami (večina iz Slovenije) in novi integralni koncepti bodo sestavljali večino od 100 nadaljevanj v seriji »S pametno integracijo do trajnostnega razvoja«. Objavljali jih bomo v naslednjih nekaj mesecih, praviloma vsak dan od ponedeljka do petka. S pomembnim sporočilom, da je nujno pametno povezati številna prizadevanja in potenciale za trajnostni razvoj v okviru EU.

Med drugim smo pristop integralnih svetov uporabili pri snovanju novega, trajnostnega modela razvoja za našo državo - poimenovali smo ga Integralna zelena Slovenija. Predstavili smo ga v knjigi Integral Green Slovenia (Routledge, 2016), ki smo jo uredili dr. Darja Piciga, prof. Alexander Schieffer in prof. Ronnie Lessem, napisalo pa poleg nas še 42 slovenskih avtorjev. Z Integralno serijo se odzivamo na številne pobude, da bi imeli čimveč gradiv o Integralni zeleni Sloveniji tudi v domačem jeziku.

In integralna zelena pot lahko prispeva tudi k prihodnosti Evrope.

O vsem tem nas bo v prihodnjih mesecih pisalo več deset avtorjev knjige in drugih integralnih mislecev.

Vse to prvič celostno v slovenskem jeziku in edinstveno v svetovnem merilu.

Prijazno vabljeni k prebiranju, razmišljanju in ustvarjalni uporabi!

Dr. Darja Piciga

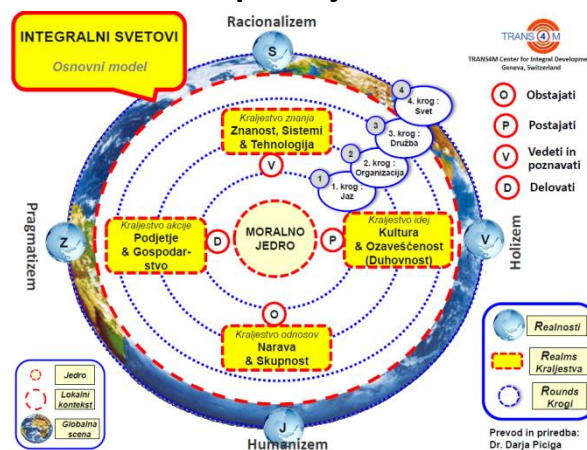
ČETRTI TEDEN

S pametno integracijo do trajnostnega razvoja – 20. nadaljevanje

23. 2. 2018

20. Narava nas uči: od biodinamičnega vrta do svetovne korporacije

V četrtem tednu [Integralne serije](#) smo predstavili integralne modele Solčavskega, Domela, Mondragona in Vrtca Slovenska Bistrica. Uporabljamo konceptualni okvir integralnih svetov¹ (osnovni model na sliki desno), ki sta ga razvila profesorja Ronnie Lessem in Alexander Schieffer iz [Centra za integralni razvoj Trans4m](#) s sedežem v Ženevi. Z njima že več let tudi osebno sodelujemo. Model poudarja ravnotežje med moralnim jedrom v središču in štirimi sferami – svetovi: od narave in skupnosti do podjetja in ekonomije ali financ.

¹ Predstavljen je v 15. in 16. nadaljevanju [Integralne serije](#).

Pri prenosu tega modela na slovenska tla, ob upoštevanju širšega okvira Evropske unije (kar smo predstavili v knjigi [Integral Green Slovenia](#)), smo naravo in okolje poudarili v vseh svetovih - zato Integralna zelena Slovenija. Odgovoren odnos do narave je izražen v vseh slovenskih primerih, ki smo jih spoznali – pri nekaterih pa se kaže prepričanje, da je narava tudi odlična učiteljica. V [19. nadaljevanju](#) smo to pokazali pri vrtcu, začeli pa smo tudi s predstavitvijo projekta biodinamičnih vrtov »Narava nas uči«.

Prisluhnimo spet dr. Maji Kolar, eni od vodij projekta, ki je ustvarila tudi njegov integralni model. Kako so sledili modrim nasvetom dr. Rudolfa Steinerja², avtorja biodinamike?

Dr. Darja Piciga

Demeter certificirana biodinamična učna vrtova 'Narava nas uči' - nadaljevanje

Na osnovni šoli v Radovljici je potekal biodinamični krožek. Poudarek pri vzpostavljanju vrtov je bil na sejanju in sajenju avtohtonih rastlin. Zasejali smo žita, posadili sadovnjak z različnimi sadnimi vrstami, jagodičevje in okrasni del vrta za privabljanje koristnih organizmov. Površine smo poškopili z biodinamičnimi preparati, pripravili smo kompostni kup, ki smo ga preparirali s kompostnimi preparati. Za lažjo razlago setvenega koledarja smo postavili kozmični skalnjak.

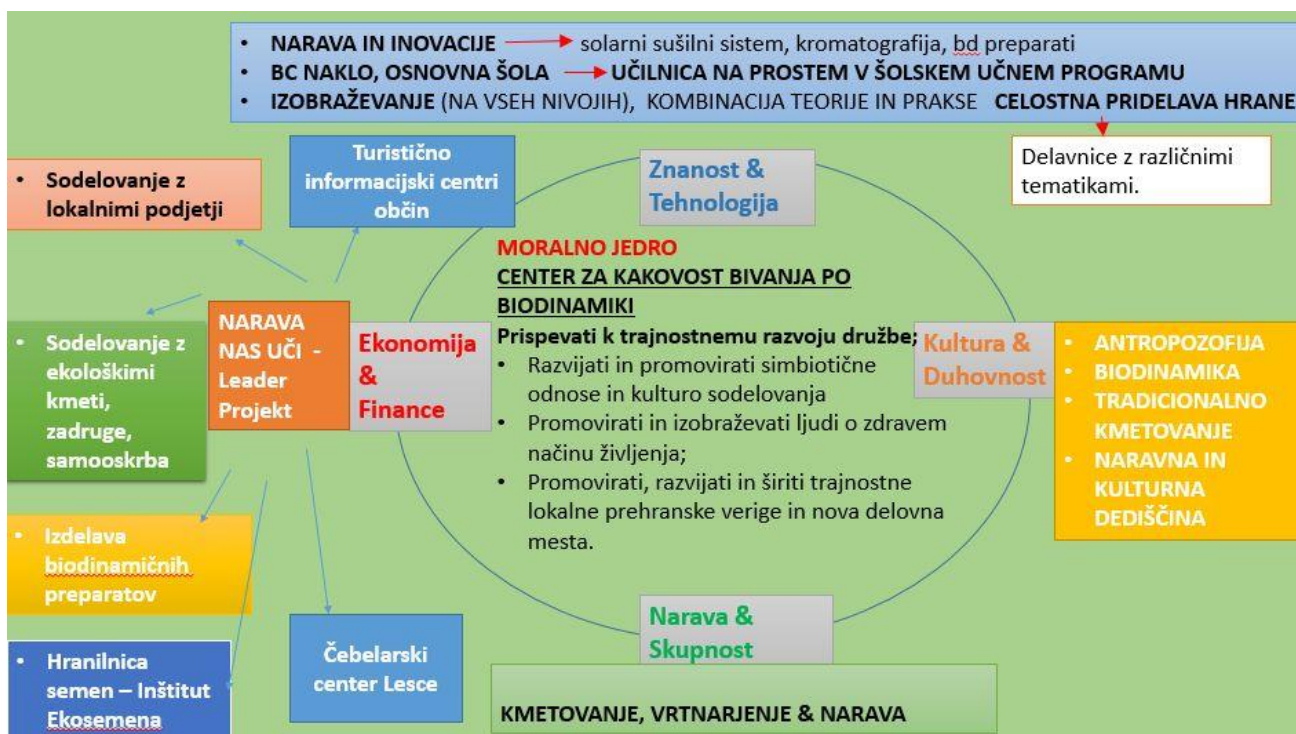
Biodinamično kmetovanje in vrtnarjenje je še starejše kot ekološko, utemeljitelj je bil dr. Rudolf Steiner na Kmetijskem tečaju leta 1924, v današnjem času pa dobiva vedno večji pomen. Glavna razlika je, da sveta ne dojema zgolj z materialističnega vidika, ampak tudi z duhovnega. Menimo, da življenje ni vsota kemičnih reakcij, ampak samostojna entiteta, sestavljena iz ritmov in sil, ki stvarjem dajejo življenje. Poskušamo razumeti te ritme in sile ter na podlagi njih organizirati kmetovanje in vrtnarjenje. Vrt razumemo kot celosten organizem. Preparati, ki jih uporabljamo v biodinamiki, pomagajo pri vzpostavljanju biološke aktivnosti in ravnovesja v tleh, ki so osnova pri pridelavi hrane. Pomagajo procesom rasti, spodbujajo zorenje in razvijanje okusa. Najkakovostnejše pridelke za prehrano ljudi dobimo takrat, ko je vzpostavljeno ravnovesje med rastjo in zorenjem.

Biodinamičen način kmetovanja je pristop, ki oskrbuje ljudi z zdravo hrano, hkrati pa zagotavlja razvoj bivalnega prostora in podpira tla, rastline, živali in krajino v njihovem razvoju. Za nadaljnji razvoj biodinamičnih impulznih izkušenj, ki so bile narejene na področju pravic, kulturne / duhovne realnosti in ekonomskega življenja, potrebujemo tesnejše povezovanje in sodelovanje na vseh nivojih. Odličen zgled nam v tem kontekstu predstavlja SEKEM iz Egipta.

Vrtova sta v lanskem letu pridobila mednarodno blagovno znamko Demeter, ki je znak najvišje kakovosti hrane. Demeter blagovna znamka s svojimi mednarodno zavezujočimi standardi pridelave, predelave in zlasti označevanja je omogočila organizaciji Demeter, da razvije potrebno preglednost in zaupanje. Zgoraj navedeno blagovno znamko trenutno uporabljajo imetniki licenc v 53 različnih državah. V zadnjih letih se je število certificiranih kmetijskih gospodarstev povečalo na skoraj 5000, površina pod biodinamičnimi pridelki pa se je skoraj podvojila.

Začeto delo si želimo nadgrajevati, zato imamo na vrtu že postavljeno hiško za medgeneracijsko druženje in izmenjevanje znanja ter nov rastlinjak za pripravo sadik in podaljšanje rastne sezone. Ustvarili smo zeleno delovno mesto, saj je občina Radovljica zaposlila skrbnika vrtov.

² Antropozofija Rudolfa Steinerja s praktičnimi izpeljavami na področju financ in kmetijstva je navdihnila tako ustanovitelje [Banke Triodos](#) kot dr. Ibrahima Abouleisha ([SEKEM](#)).

Slika: Integralni model projekta »Narava nas uči«

Slikovita pokrajina od nekdanj slovi po bogati tradiciji čebelarstva. V vasi ob vznožju Stola je bil rojen Anton Janša, starosta slovenskih čebelarjev, v njegovo čast je letošnji 20. maj razglašen za svetovni dan čebel. V Radvljici domuje Čebelarski muzej, v Lescah imamo sodobni čebelarstvo-izobraževalni center in zato si na vrt še posebej želimo vključiti čebele, morda tudi kokoši ali ovce. Tesno sodelujemo s čebelarskim centrom v Lescah, tam imata svoj sedež tudi ekološka hranilnica semen in inštitut Ekosemena, s katerima sodelujemo pri pridelavi semen.

Začeli smo z izdelovanjem biodinamičnih preparatov, ki so eden od temeljev biodinamičnega vrtnarjenja. Glede samooskrbe se želimo povezati z različnimi zadrugami, ki zagotavljajo hrano šolam in vrtcem. V poletnih mesecih z zelenjavo oskrbujemo bližnji vrtec. V lanskem letu smo na vrtu organizirali Ekopraznik, na katerega smo povabili tudi ekološke kmetije iz okolice s svojimi pridelki in izdelki. Želimo si razvijati kakovostno izobraževanje na vseh nivojih od predšolskih otrok do starejših z vključevanjem učilnice na prostem. Vrt tedensko obiskujejo različne skupine, ki pomagajo pri delu na vrtu, spoznavamo različne učne vsebine, predvsem pa se učimo opazovanja in zaznavanja narave ter medsebojnega sodelovanja. Pilotno smo izvedli tudi pouk biologije, teoretično in praktično smo spoznali fotosintezo. Izvedli smo tudi tehnični dan in nekaj seminarjev za odrasle s pomočjo tujih predavateljev. Na področju raziskovanja se povezujemo z Biotehniškim centrom Naklo, v prihodnosti tudi z Biotehniško fakulteto v Ljubljani. Na vrtu je nastalo že tudi nekaj diplomskih nalog.

Naš skupni cilj je vzpostavitev centra z interdisciplinarnim, inovativnim pristopom k zagotavljanju kakovosti bivanja na osnovi kriterijev trajnostnega razvoja na področju biodinamičnega kmetijstva in vrtnarjenja, vzgoje, izobraževanja, kulture, socialnega podjetništva, gospodarstva in raziskovanja.

Lansko leto je biodinamični učni vrt v Radvljici obiskal gospod Thomas Lüthi s Švedske, predsednik Demeter International, ki je dejal: »Na Švedskem nima nobena šola takega vrta. Nisem čisto prepričan, se mi pa zdi, da sta vaša vrtova edina te vrste na svetu. Lahko ste ponosni, da ju imate.«

Dr. Maja Kolar

Interface: trajnostno podjetje, ki se zgleduje po naravi

Narava pa ni samo učiteljica pri kmetovanju ali pri dejavnostih vzgoje in izobraževanja. V [3. nadaljevanju](#) smo že omenili poslovno uspešno globalno podjetje Interface iz ZDA³, vodilnega proizvajalca do okolja odgovornih talnih oblog, ki je leta 1994 prelomilo z dotedanjo običajno netrajnostno prakso podjetij. Pod vizionarskim vodstvom svojega ustanovitelja in predsednika Raya C. Anderson je takrat že globalno uspešna korporacija pričela slediti trajnostni strategiji.

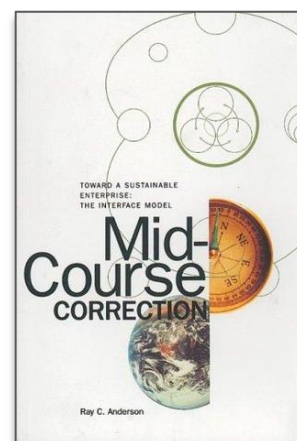
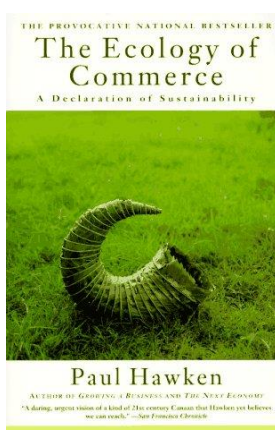
In kaj je bila začetna spodbuda za radikalno spremembo, popravek sredi poti (»Mid-Course Correction« - Andersonova knjiga, v kateri je opisal to preobrazbo)? Nekaj zaposlenih iz raziskovalnega oddelka podjetja je prišlo k njemu z vprašanjem, ki so jim ga zastavili kupci: »Kaj pa vi delate za okolje?« Takrat Anderson ni imel še nobene okoljske vizije. Po čistem naključju mu je takrat nekdo poslal knjigo Paul Hawkena "The Ecology of Commerce". Ko jo je prebral, je spremenila njegovo življenje.

Preoblikovanje in trajnostna rast podjetja, ki si je postavilo za cilj postati zgled trajnosti za celoten industrijski svet, je s perspektive integralnega pristopa opisana in razložena v knjigi [Integral Development](#) (Lessem, Schieffer, 2014). Za vodilno misel današnjega prispevka je ključna opredelitev trajnostnega podjetja:

Trajnostno podjetje je obnovitveno podjetje, ki se zgleduje po naravi (pogosto navdihnjeno z biomimikrijo); zemlji vrača več, kot iz nje jemlje.

Strategija za doseganje tega cilja: zmanjšaj, ponovno uporabi, obnovi, recikliraj in preoblikuj.

Socialni pravičnosti in skrbništvu nad okoljem se daje njuno naravno mesto ob gospodarskem napredku.

Slike: naslovnici knjig Paula Hawkena in Raya C. Andersona; v sredini Ray C. Anderson

Pa še ena od odmevnih Andersonovih misli:

Vzorčno podjetje 21. stoletja je močno storitveno usmerjeno, učinkovito z viri, ničesar ne zavrže, poganja ga sončna energija, je ciklično, močno povezano s svojimi odjemalci in dobavitelji – gradeč družbeno pravičnost.

Ta vizija – ki je sprožila dramatično preobrazbo v celotni filozofiji in delovanju podjetja, z množico inovacij - je nastala pred dobrimi dvajsetimi leti. Upravičeno se lahko vprašamo: *Kaj ni že napočil čas, da podjetju Interface sledi velika večina vseh podjetij, in to tudi v Sloveniji?*

Ker upoštevamo, da je v velikem delu Slovenije čas zimskih počitnic in dopustov, se k temu vprašanju vrnemo po enotedenskem premoru - v ponedeljek, 5. marca.

Dr. Darja Piciga

³ Spletna stran podjetja: <http://www.interfaceglobal.com/>.